

CONVENANT VERSNELLING AARDWARMTE MRA

PARTIJEN:

1. **Provincie Noord-Holland**, (KvK nr. 34362354) met kantooradres aan de Dreef 3, 2012 HR Haarlem (hierna; Provincie Noord-Holland), op grond van een door de commissaris van de Koning krachtens artikel 176, tweede lid van de Provinciewet verleende volmacht vertegenwoordigd door gedeputeerde J. Chr. van der Hoek, daarbij handelend ter uitvoering van het besluit van Gedeputeerde Staten van 5 maart 2019;
2. **Provincie Flevoland**, (KvK nr. 32164140) met kantooradres aan de Visarenddreef 1, 3282 PH Lelystad (hierna: Provincie Flevoland) op grond van een door de commissaris van de Koning krachtens artikel 176, tweede lid van de Provinciewet verleende volmacht vertegenwoordigd door gedeputeerde J.A. Fackeldey, daarbij handelend ter uitvoering van het besluit van Gedeputeerde Staten van 5 maart 2019 met kenmerk 2382172;
3. **EBN B.V.**, (KvK nr. 14026250) met kantooradres aan de Daalsesingel 1, 3511 SV Utrecht (hierna: EBN), vertegenwoordigd door CEO J.W. van Hoogstraten;
4. de **Minister van Economische Zaken en Klimaat**, de heer Eric Wiebes, handelend in zijn hoedanigheid van bestuursorgaan, ten deze vertegenwoordigd door de heer J.M.C. Smallenbroek, directeur directie Warmte en Ondergrond van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna: de Minister);

hierna ook te noemen: Partij of, gezamenlijk, Partijen.

OVERWEGINGEN:

- Het kabinet gaat in het regeerakkoord "vertrouwen in de toekomst" uit van 49% reductie van CO₂-uitstoot in 2030 t.o.v. 1990.
- Aardwarmte gaat een belangrijke rol spelen in de energietransitie, zowel in de energiehuishouding als in de verduurzaming van de energiebehoefte voor de industrie en daarmee de economie.
- De nationale klimaat- en energieagenda, zoals onder de verantwoordelijkheid van de Minister is opgesteld, omvat onder andere de gefaseerde afschaffing van aardgas als bron voor woningverwarming en industriële warmte en productie van warmte uit duurzame bronnen ter vervanging. Naar verwachting zal in een aanzienlijk deel van de warmtevraag worden voorzien door productie van aardwarmte. De Minister is geïnteresseerd in een versnelling van de uitrol van duurzame warmte, warmteopslag en transport om zo het behalen van de nationale klimaatdoelstellingen dichterbij te brengen. Rendabeler en veiliger realisatie van aardwarmteprojecten draagt bij aan een versnelde uitrol. Groei van de duurzame energiesector, waar de opkomende aardwarmte sector deel van uitmaakt, kan werkgelegenheid creëren ter compensatie van de afname van de werkgelegenheid door het beëindigen van de gasproductie in Nederland.
- Provincie Noord-Holland streeft naar verduurzaming door in te zetten op warmtenetten die gebruik maken van duurzame bronnen. Zij ziet aardwarmte als één van de meest kansrijke opties om deze ambitie te verwezenlijken. Provincie Noord-Holland coördineert namens het samenwerkingsverband binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA-gebied) tussen 35 deelnemende partijen (overheid en marktpartijen) (Samenwerkingsverband MRA), activiteiten rond aardwarmte zoals vastgelegd in MRA Warmte Koude Grand Design 2.0. Provincie Noord-Holland heeft in dat kader een kwartiermaker geothermie aangesteld en werkt aan de oprichting van een tijdelijke Projectorganisatie Versnelling Aardwarmte MRA (PVA MRA), met als eerste doel het ondersteunen van een seismische campagne in het MRA-gebied.

- Provincie Flevoland heeft als doel het stimuleren van aardwarmte in de provincie Flevoland door het vergroten van kennis over de toepassingsmogelijkheden van aardwarmte en daar waar mogelijk en/of nodig ook financiële ondersteuning. Provincie Flevoland zal gaan deelnemen aan het Samenwerkingsverband MRA en het Grand Design 2.0 en zal bijdragen aan de tijdelijke PVA MRA.
- De toepassing van aardwarmte wordt gezien als één van de belangrijkste duurzame warmtebronnen voor de energietransitie. Binnen het Samenwerkingsverband MRA is dit nader uitgewerkt in de Ruimtelijke Verkenningen Energietransitie (2017) en het programma Warmte & Koude MRA. Meer specifiek heeft het Samenwerkingsverband MRA zich in Grand Design 2.0 ten doel gesteld om meer dan 700.000 woningequivalenten (meer dan 35% van de totale warmtevraag) aan te sluiten op warmtenetten. Ook in andere aardwarmteprojecten zoals Almere-Diemen, Greenport Aalsmeer en Haarlem-Schalkwijk speelt verduurzaming van de energievoorziening een belangrijke rol.
- Aardwarmte is hierbij een onmisbare, maar bij gebrek aan kennis over de ondergrond nog moeilijk te bepalen schakel. Het MRA-gebied wordt gekarakteriseerd door een beperkte dichtheid van ondergronddata. Dit leidt tot onzekerheden in de haalbaarheid van aardwarmtewinning en heeft derhalve tot gevolg dat interesse van marktpartijen (operators/uitvoerders) nog niet vanzelfsprekend is. Provincie Noord-Holland en Provincie Flevoland geven daarom een hoge prioriteit aan een uitgebreid onderzoek naar de potentie van de ondergrond voor de ontwikkeling van aardwarmte en werken toe naar een Exploratieprogramma Aardwarmte MRA (gericht op 2D-seismisch onderzoek en mogelijk proefboringen).
- EBN is 100% eigendom van de Staat der Nederlanden en was tot 2016 primair actief in de exploratie en winning van olie en gas. EBN heeft veel kennis op het gebied van ondernemen in de Nederlandse ondergrond. In dat kader adviseert EBN de Minister over de ontwikkeling van aardwarmte in Nederland. Met het oog op de opschaling van aardwarmte heeft EBN het initiatief genomen tot de opstelling van het Masterplan Aardwarmte in Nederland. Samen met SPG, DAGO, Stichting Warmtenetwerk en in samenwerking met de ministeries van Economische Zaken en Klimaat en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn routekaarten en acties beschreven voor de landelijke ambitie van 50 PJ respectievelijk 200+ PJ aardwarmte in Nederland in 2030 en 2050. De verwezenlijking daarvan vraagt om planmatig beheer en doelmatige winning van de warmte in de ondergrond. EBN propageert daartoe de zogeheten play-based portfoliobenadering. Deze staat voor de geïntegreerde, gecoördineerde, planmatige ontwikkeling van aardwarmte, waarbij samenwerking en kennisdeling belangrijke ingrediënten zijn. Daarnaast voert EBN de regie over de Green Deal voor Ultradiepe Geothermie (UDG) en is betrokken bij diverse andere Green Deals en initiatieven op het gebied van aardwarmte.
- EBN voert daarnaast de regie over het programma Seismische Campagne Aardwarmte Nederland (SCAN). SCAN heeft tot doel het verbeteren van de beschikbaarheid en kwaliteit van informatie over de diepe ondergrond en haar potentie voor de winning van aardwarmte, door reprocessing van bestaande seismiek, het schieten van nieuwe seismiek in die delen van Nederland waarover onvoldoende kennis bestaat, en door het gericht zetten van exploratieboringen teneinde de onzekerheid over de ondergrond te verkleinen.

KOMEN ALS VOLGT OVEREEN:

1. Doelstellingen

De Minister heeft de ambitie om met het SCAN-programma de kennis van de ondergrond te vergroten om zo de ontwikkeling van aardwarmte te bevorderen. Binnen deze ambitie past de samenwerking tussen de Partijen die zich ten doel stellen om de exploratie, de winning en het gebruik van duurzame aardwarmte in het MRA-gebied te stimuleren en te faciliteren door actief en pre-competitief de kennisontwikkeling over de ondergrond in het MRA-gebied te bevorderen

Hiertoe beogen zowel EBN als het Samenwerkingsverband MRA in 2019 de uitvoering van een seismische campagne in het MRA-gebied te bewerkstelligen, met als doel het beter inzichtelijk maken van de potentie van aardwarmte in het MRA-gebied. EBN en het Samenwerkingsverband MRA zullen nauw samenwerken om de beschikbare middelen zo effectief en efficiënt mogelijk in te zetten.

2. De inspanningen van EBN

- 2.1. EBN en de Provincies streven naar maximale coördinatie tussen de beide seismische campagnes (SCAN van EBN en Grand Design 2.0) in het MRA-gebied, met het doel om optimale resultaten te bereiken met de ingezette middelen.
- 2.2. Partijen hebben de wens in het voorjaar van 2019 de werkzaamheden voor het doen uitvoeren van seismisch exploratieonderzoek te hebben aanbesteed. EBN zal daarbij in de lead zijn. Een en ander wordt verder geconcretiseerd in een afzonderlijke samenwerkingsovereenkomst en een inkoop- en uitvoeringsovereenkomst Seismische Campagne tussen EBN en de Provincie Noord-Holland en de Provincie Flevoland, namens het Samenwerkingsverband MRA.
- 2.3. De seismische campagne van EBN vindt met SCAN-middelen plaats.
- 2.4. Voor het vervolgtraject zal EBN de opgedane kennis over de ondergrond (plays en subplays en hun karakteristieken) publiek maken en delen met de gehele sector, waaronder het Samenwerkingsverband MRA.

3. De inspanningen van de Provincies (namens het Samenwerkingsverband MRA)

- 3.1. De Provincies en EBN streven naar maximale coördinatie tussen de beide seismische campagnes in het MRA gebied, met het doel om maximale resultaten te bereiken met de ingezette middelen.
- 3.2. Vanuit Provincie Noord-Holland zijn de eerste verkenningen voor de seismische campagne ondersteund door onder meer een kwartiermaker en twee geoscientists, die samen met EBN een op de ondergrond gebaseerde onderzoeksstrategie hebben uitwerkt voor het MRA-gebied. Hiervoor zijn afzonderlijke afspraken tussen Provincie Noord-Holland en EBN gemaakt.
- 3.3. Namens het Samenwerkingsverband MRA wordt door Provincie Noord-Holland en Provincie Flevoland de PVA MRA opgericht met als eerste taak het ondersteunen van de exploratieactiviteiten in het MRA-gebied. De PVA MRA zal in eerste instantie voor de periode 2019-2020 het Samenwerkingsverband MRA en de regiogemeentes onder meer ondersteunen in het voeren van het maatschappelijk debat, voorlichting en communicatie over aardwarmte en het tijdig realiseren van de voor de seismische campagne noodzakelijke vergunningen. Tevens zal de PVA MRA namens het Samenwerkingsverband MRA als gedelegeerd opdrachtgever voor de seismische campagne optreden.
- 3.4. Namens het Samenwerkingsverband MRA brengen de Provincie Noord-Holland en de Provincie Flevoland de financiële middelen in voor het financieren van de op verzoek van het Samenwerkingsverband MRA uitgevoerde seismische lijnen. Afspraken hierover worden uitgewerkt in de inkoop- en uitvoeringsovereenkomst Seismische Campagne.

4. De inspanningen van de Minister

- 4.1. De Minister heeft binnen de relevante wettelijke kaders reeds middelen aan EBN ter beschikking gesteld ten behoeve van de uitvoering van de SCAN-campagne. De Minister juicht de samenwerking tussen EBN en decentrale overheden ter bevordering van kennis over de ondergrond in het MRA gebied toe.

5. Werkwijze en overleg

- 5.1 Partijen behouden bij het nastreven van de doelen van dit convenant hun onafhankelijkheid en eigen verantwoordelijkheid.
- 5.2 Er wordt regelmatig overlegd over de voortgang van het convenant in een hiertoe binnen 3 maanden na ondertekening van dit convenant op te richten stuurgroep, bestaande uit één vertegenwoordiger per partij bij dit convenant.
- 5.3. Elke partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken dit convenant te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen. Bij instemming met de wijziging(en) worden de wijziging(en) en de verklaringen tot instemming als bijlage aan dit convenant gehecht.
- 5.4. Er kunnen nieuwe partijen toetreden tot dit convenant voor zover dit directe meerwaarde heeft voor het bevorderen van kennis(overdracht) over de ondergrond in het MRA-gebied. De toetredende partij dient een toetredingsaanvraag in bij alle Partijen. De toetredingsaanvraag behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen. Bij instemming met de toetreding wordt de toetreding en de verklaringen tot instemming als bijlage aan dit convenant gehecht.
- 5.5. Elke Partij kan dit convenant met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden en met schriftelijke instemming van de overige Partijen schriftelijk opzeggen.

6. Kosten

- 6.1 De kosten van de eigen organisatie voor de uitvoering van dit convenant worden door de partijen zelf gedragen.

7. Duur en beëindiging van dit convenant

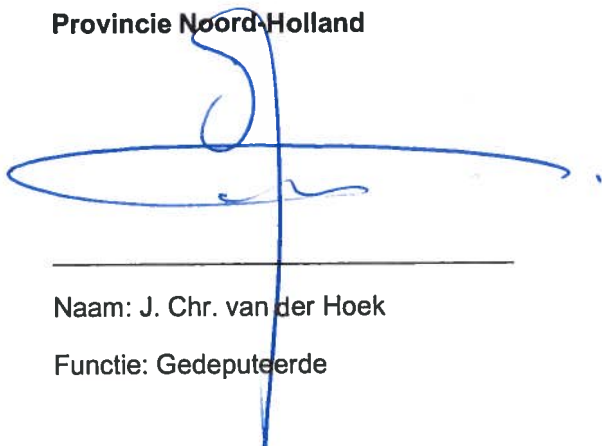
- 7.1 Dit convenant treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en wordt aangegaan voor een duur van 24 maanden. Partijen nemen de uitvoering van alle in dit convenant genoemde afspraken zo snel mogelijk ter hand.

8. Openbaarmaking

- 8.1. Dit convenant zal openbaar worden gemaakt door publicatie in de Staatscourant.

ALDUS OVEREENGEKOMEN IN VIERVoud OP 8 maart 2019

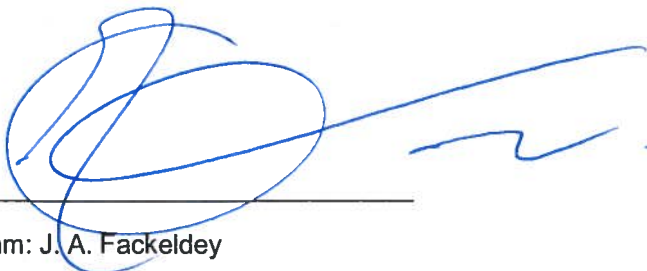
Provincie Noord-Holland

Naam: J. Chr. van der Hoek

Functie: Gedeputeerde

Provincie Flevoland

Naam: J. A. Fackeldey

Functie: Gedeputeerde

EBN B.V.

Naam: J. W. van Hoogstraten

Functie: CEO

Minister van Economische Zaken en Klimaat

Namens deze: J.M.C. Smallenbroek

Functie: Directeur Warmte en Ondergrond